

هر کسی که در خانه شما حضور دارد باید بداند هنگام وقوع زلزله چه اقدامی انجام دهد حتی اگر شما موقع وقوع حادثه آنجا نباشید.

محرم از نگاه رهبر معظم انقلاب

درس حسین بن علی علیه الصلاه والسلام به امت اسلامی این است که برای حق، برای عدل، برای اقامه عدل، برای مقابله با ظلم، باید همیشه آماده بود و باید موجودی خود را به میدان آورد؛ در آن سطح و در آن مقیاس، کار من و شما نیست؛ اما در سطوحی که با وضع ما، با خلیقات ما، با عادات ما متناسب باشد چرا؛ باید یاد بگیریم.

۱۳۹۲/۰۳/۲۲

بررسی نواهای عاشورایی در گفت و گوی «شهروند» با قاسم افشار

در موسیقی آیینی مدگرا شده ایم

برخی از مدیران صداوسیما بر اساس سلیقه و میل خود عمل می کنند پس از تولید اثر تعزیه، به شعر اشکال گرفته شد و صفر تا صد این اثر را رد کردند

مرتبط نیست، مشخص نیست با چه انگیزه‌ای این اثر تولید شده است. در محرم اگر می‌خواهیم کاری داشته باشیم، باید اتاق فکری باشد تا در نهایت یک کار خاص تولید شود، هنرمند باید بداند که قرار نیست یک کار عاشقانه و اجتماعی تولید کند، هدف تولید یک اثر مذهبی است؛ آن هم برای امام حسین (ع) باید با دقت و وسواس بیشتری انجام شود. اما می‌بینیم که این روزها مد شده است که در تاسوعا و عاشورا اثری تولید شود، مثل این مدهایی که برخی‌ها در پوشش‌های ماه محرم به راه انداخته‌اند. در موسیقی آیینی نباید مدگرا بود.

• اثر «متبرک» شاخص‌ترین اثر شما در شعر آیینی است؟

بله؛ این ترانه یکی از قطعات آلبوم «خواب گریه‌ها» است که سال هفتاد و هشت منتشر شد. شاعر این مجموعه اکبر آزاد بود. از ابتدای تولید هم این اثر مورد حمایت شرکت تولیدکننده و صداوسیما قرار گرفت. شعر هم مرتبط با مذهب است و همان طور که در مورد تعزیه گفتیم این اثر هم کاری دلی بود و الحمدلله ماندگار هم شد، هنوز هم از صداوسیما در برخی مناسبت‌ها پخش می‌شود.

• به دنبال تولید اثری جدید در زمینه موسیقی آیینی نیستید؟

اگر چه من دلی در این حوزه فعالیت می‌کنم اما تا زمانی که موسیقی آیینی مورد حمایت قرار نگیرد، هنرمند از تولید چنین اثری دلسرد می‌شود.

منتشر شد؛ حقیقتا کار هم یک دلی بود، من دوست داشتم اثری در زمینه عاشورا در کارنامه خود داشته باشم. این اثر تاکنون از شبکه‌های تلویزیون پخش نشده است؟

بله؛ همان طور که گفتیم من دوست داشتم کاری را منتشر کنم برای عاشورا، اما متاسفانه این اثر از صداوسیما پخش نشد و مورد حمایت هم قرار نگرفت. البته این را هم بگویم که در ابتدا از صفر تا صد اثر رد شد؛ به طور مثال شبکه نسیم سیاست خاص خود را دارد و ظاهرا جدا از بدنه سازمان فعالیت می‌کند. برخی از مدیران صداوسیما بر اساس سلیقه و میل خود عمل می‌کنند و این موضوع مشهود است.

• چرا؟

به شعر اشکال گرفته شد. البته مخاطبان ادبیات و موسیقی به خوبی آقای عبدالجبار کاکایی را می‌شناسند؛ ایشان هنرمند دغدغه‌مندی هستند، مذهب را می‌شناسند و به این حوزه عالم هستند. قلم این هنرمند هم قلم‌اشتباهی نیست.

• انتقادات بسیاری به آثاری که این روزها در زمینه موسیقی آیینی تولید می‌شود، توسط برخی از منتقدان مطرح می‌شود، شما چه نگاهی به این موضوع دارید؟

بسیاری از این آثار اثرهای ارزشمندی هستند؛ اما در برخی موارد هم آثار کلیشه‌ای و نخنما است. خیلی از دوستان تنها می‌خواهند کاری منتشر کنند که در ایام تاسوعا و عاشورا پخش شود؛ اصلا در برخی موارد اشعار

شهروند | قاسم افشار از آغاز گران موسیقی پاپ پس از انقلاب اسلامی است. خواننده کهنه کار موسیقی پاپ که مخاطبان موسیقی او را در قالب ترانه‌های آیینی یا با اثر «متبرک» می‌شناسند؛ همان ترانه خاطر انگیزی که در نیمه دوم دهه هفتاد منتشر شد، همان ترانه‌ای که بسیاری از ما آن را زرمه کرده‌ایم: «اواسه بنده افتخاره زیر سایتون بشینم- شما سروری و والا من بنده کمترینم». اما متبرک تنها اثر آیینی قاسم افشار نیست. در کارنامه این خواننده موسیقی پاپ که این روزها جایش در عرصه موسیقی بسیار خالی است، ترانه‌هایی در وصف امیرالمومنین (ع) و دیگر بزرگان دینی دیده می‌شود. قطعه «تعزیه» هم یکی از همین آثار است؛ قطعه‌ای عاشورایی که در مدح امام حسین (ع) سروده شده و شاعر در مضمون این شعر هم به هنر تعزیه خوانی پرداخته است. آن چه در ادامه می‌آید، گفت و گوی کوتاه «شهروند» با قاسم افشار، خواننده موسیقی پاپ، است. «شهروند» در این گفت و گو با قاسم افشار به بررسی نواهای عاشورایی پرداخته است.

• «تعزیه» شاخص‌ترین اثر شما در قالب ترانه‌های عاشورایی است، اگر موافق هستید، برای شروع در مورد همین اثر صحبت کنیم. بله؛ اثر تعزیه حدود پنج سال پیش با شعر «عبدالجبار کاکایی» و آهنگسازی و تنظیم «امیر هوشنگ شاهرخی»

۱۳ تک آهنگ محرمی

خوانندگان پر طرفدار کشور که معمولاً سبک کاری شان پاپ است، تک آهنگ‌هایی برای محرم تولید کرده‌اند که در این ایام بیشتر شنیده می‌شود. در این فهرست، از محسن یگانه و جاووشی تا بنیامین و رضا صادقی حضور دارند.

علیرضا طلیسچی؛ روز نهم

علیرضا طلیسچی در سال ۹۰ قطعه «روز نهم» را منتشر کرد. همان طور که از اسم این اثر مشخص است، ترانه مربوط به روز تاسوعاست. آهنگسازی، تنظیم و ترانه‌سرای این قطعه نیز توسط علیرضا طلیسچی انجام شده است.

محسن یگانه؛ کربلا

اثر «کربلا» یکی از کارهای قدیمی محسن یگانه است. این خواننده «کربلا» را در اواسط دهه هشتاد منتشر کرد. یگانه، ترانه این قطعه را سروده و مضمون کار در باره روز عاشوراست.

علی عبدالملکی؛ تشد

«علی عبدالملکی» از آن دسته خواننده‌هایی است که تقریباً هر سال یک کار با محور محرم تولید کرده است. «تشد» یکی از این موارد است. ترانه این کار از سروده‌های علیرضا مرتضی قلی است و علی عبدالملکی ملودی آن را ساخته است.

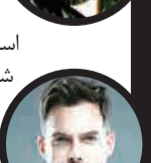
رضا صادقی؛ قرص ماه خونین

رضا صادقی هم یکی دیگر از خواننده‌هایی است که قطعات ویژه‌ای برای ایام سوگواری محرم تولید کرده است. «قرص ماه خونین» یکی از این آثار است که او در رثای حضرت عباس (ع) و با آهنگسازی خودش تولید کرده است. امیرحسین الهیاری ترانه کار را سروده و تنظیم هم بر عهده شجاعت شفاعی بوده است.

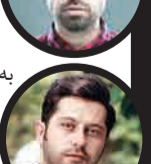
ماهان بهرام خان و هومن سودمند؛ خواب دیدم

هومن سودمند در سال ۸۹ اثر «خواب دیدم» را با همصدایی ماهان بهرام خان تولید کرد. ماهان بهرام خان وظیفه آهنگسازی این قطعه را بر عهده داشت و موضوع آن به اتفاقات پس از واقعه کربلا مربوط می‌شود.

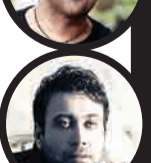
شاهین آرزین؛ علمدار حسین

شاهین آرزین در سال ۹۰ «علمدار حسین» را اجرا کرد. ترانه‌سرای این کار حمیدرضا نصراللهی است و فرید یزدانفر هم کار ساخت آهنگ و تنظیمش را انجام داده است.

محسن چاووشی؛ زاه کربلا

محسن چاووشی قطعات مذهبی مختلفی اجرا کرده است. او در سال ۸۴ قطعه «راه کربلا» را با ترانه‌ای از امیر ارچینی منتشر کرد. این خواننده علاوه بر آهنگسازی در کنار رضا

فوادیان تنظیم؛ این کار را هم انجام داد. در این قطعه از سازهایی استفاده شده که در مراسم عزاداری و سینه‌زنی از آنها بهره برده می‌شود.

امیرحسین مدرس؛ باغ و بهار

امیرحسین مدرس یکی از نوحه‌های قدیمی را با صدای خودش منتشر کرد. این قطعه «باغ و بهار» نام دارد که مورد استقبال مخاطبان قرار گرفت. گفتنی است، امیرحسین مدرس در سال ۸۵ آلبوم «ماه نی» را تولید کرد. در این آلبوم که ۱۲ قطعه داشت از اشعار و نوحه‌های قدیمی تهران استفاده شده بود.

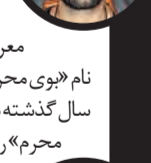
بنیامین بهادری و سهراب پاکزاد؛ قلب محرم و موج

شاید جالب باشد که بدانید نخستین بار بنیامین بهادری با انتشار قطعه‌هایی که مضمون عزاداری محرم داشت، به مخاطب معرفی شد. این قطعات مدتی بعد در قالب یک آلبوم غیر رسمی به نام «بوی محرم» دست به دست چرخید و مورد توجه قرار گرفت. این خواننده سال گذشته به همراه سهراب پاکزاد دو قطعه به نام‌های «قلب محرم» و «موج محرم» را منتشر کرد. آنها ملودی این دو قطعه را ساختند و ترانه‌اش از سروده‌های فریداحمدی است.

علی اصحابی؛ محشر کبری

«محشر کبری» دیگر قطعه‌ای است که درباره محرم منتشر شده است. موضوع آن در مورد شهادت حضرت عباس (ع) است و علی اصحابی کار ساخت آهنگ و تنظیم آن را انجام داده است.

حامد محضری؛ شرمندتم

حامد محضری «شرمندتم» را در محرم سال ۹۲ منتشر کرد. تنظیم این قطعه توسط استار باند انجام شد. این قطعه برای ویژه برنامه «همروز هنوز نمود نشده» ساخته شده بود.

علی لهراسبی؛ کاکا

قطعه «کاکا» اثری از علی لهراسبی است. ترانه این کار اثری از حامد عسگری است که در آن بخشی از رشادت‌های حضرت عباس (ع) بیان شده است. فواد غفاری و مهدی خیرخواهی آهنگسازی و تنظیم کننده این اثر هستند.

امید علومی؛ ماتم

امید علومی هم قطعات متعددی درباره محرم اجرا کرده است. یکی از این کارها «ماتم» نام دارد. علومی «ماتم» را با ترانه خودش به مخاطبان ارائه کرده است. آهنگسازی و تنظیم این اثر توسط میثاق راد و حامد بردار انجام شده است.

پیروز ارجمند، آهنگساز و موسیقی‌شناس:

خوانندگان پاپ تکنیک قوی‌تری از مداحان دارند

پیروز ارجمند، آهنگساز و موسیقی‌شناس است. او درباره مداحی خوانندگان پاپ معتقد است: «مداحی خوانندگان کار سختی نیست و می‌تواند ارتباطی احساسی تر با مخاطب برقرار کند.» این موسیقی‌شناس در گفت‌وگویی با ایرنا به بررسی مداحی خوانندگانی که امروزه هم تاحدودی مرسوم شده پرداخته است. آن چه در ادامه می‌آید دیدگاه این آهنگساز است: «در دوره صفویه به دلیل محرومیتی که برای موسیقی پیش آمد و موسیقی ممنوعیت پیدا کرد، موسیقیدان‌های ایرانی آواها، مقام‌ها و آوازهایی را که در آن زمان مرسوم بود به مداحان، روضه‌خوانان و تعزیه‌خوانان آموزش می‌دادند و به آنها می‌سپردند. بدین وسیله موسیقی ایرانی وارد شیوه مداحی، نوحه‌خوانی، تعزیه‌خوانی و روضه‌خوانی می‌شود. در دوره‌های بعدی و در دوران پهلوی و معاصر مجددا ممنوعیتش که از اواخر دوره قاجار وجود داشته، برداشته می‌شود. ما می‌بینیم نسل زیادی از خوانندگان از خاندان مداحان هستند. مثلاً در اصفهان تاج اصفهان به اسم تاج‌الواعظین بود. یعنی ایشان در اصل از خانواده واعظین و اهل منبر هستند یا در اقبال السلطان و ظلی تعزیه‌خوان و مداح بوده‌اند. نسل اول خوانندگان سنتی ما عموماً مداحی می‌کردند و تعزیه‌خوان و نوحه‌خوان هم بوده‌اند. اما الان برعکس شده است، یعنی مخاطب برقرار کند.»

پیروز ارجمند، آهنگساز و موسیقی‌شناس است. او درباره مداحی خوانندگان پاپ معتقد است: «مداحی خوانندگان کار سختی نیست و می‌تواند ارتباطی احساسی تر با مخاطب برقرار کند.» این موسیقی‌شناس در گفت‌وگویی با ایرنا به بررسی مداحی خوانندگانی که امروزه هم تاحدودی مرسوم شده پرداخته است. آن چه در ادامه می‌آید دیدگاه این آهنگساز است: «در دوره صفویه به دلیل محرومیتی که برای موسیقی پیش آمد و موسیقی ممنوعیت پیدا کرد، موسیقیدان‌های ایرانی آواها، مقام‌ها و آوازهایی را که در آن زمان مرسوم بود به مداحان، روضه‌خوانان و تعزیه‌خوانان آموزش می‌دادند و به آنها می‌سپردند. بدین وسیله موسیقی ایرانی وارد شیوه مداحی، نوحه‌خوانی، تعزیه‌خوانی و روضه‌خوانی می‌شود. در دوره‌های بعدی و در دوران پهلوی و معاصر مجددا ممنوعیتش که از اواخر دوره قاجار وجود داشته، برداشته می‌شود. ما می‌بینیم نسل زیادی از خوانندگان از خاندان مداحان هستند. مثلاً در اصفهان تاج اصفهان به اسم تاج‌الواعظین بود. یعنی ایشان در اصل از خانواده واعظین و اهل منبر هستند یا در اقبال السلطان و ظلی تعزیه‌خوان و مداح بوده‌اند. نسل اول خوانندگان سنتی ما عموماً مداحی می‌کردند و تعزیه‌خوان و نوحه‌خوان هم بوده‌اند. اما الان برعکس شده است، یعنی مخاطب برقرار کند.»

